



סדר נזיקין | מסכת סנהדרין דף ק"י – מסכת מכות, דף ד' | פרשת צו | ח' - י"ד בניסן תשפ"ה (12-6 לאפריל 2025)



ילדים יקרים, בכל יום בשבוע הקרוב תוכלו ללמוד מהעלון החודשי שלפניכם הכולל הכנה לערב ליל הסדר, וכן את קטעי הלימוד של הדף היומי וחגיגת סיום מסכת סנהדרין.
בנוסף, ילדים אשר ילמדו ויבצעו לפחות שלוש משימות סיוע בהכשרת וניקיון הבית לקראת הפסח, וישלחו את הטבלה מלאה בצירוף חתימת הורים למייל שלנו, ייכנסו בשבוע שלאחר הפסח להגרלה נושאת פרסים.
המייל למשלוח הטבלה: talmudhagrala@medison.co.il

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
מה המשימה שביצעת?						
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

אנו שמחים לעדכן כי כל החומר נלמד, ומשימות בוצעו במהלך השבוע בהתמדה מתוך שמחה -

חתימת הורים

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:



ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 18:26	כניסת שבת: 19:04
יציאת שבת: 19:38	יציאת שבת: 20:07
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 18:41	כניסת שבת: 19:19
יציאת שבת: 19:40	יציאת שבת: 20:41

מן התלמוד: סדר נזיקין, מסכת סנהדרין ק"י

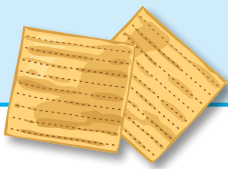
אמר רבה בר בר חנה: זימנא חדא הוה קאזלינא באורחא, אמר לי ההוא טייעא: תא ואחוי לך בלועי דקרת. אזיל חזא תרי בזעי דהוה קא נפק קיטרא מנייהו. שקל גבבא דעמרא אמשייה מיא ואותביה בריש רומחיה ואחלפיה התם, איחרך. אמר ליה: אציית מה שמעת, ושמעית דהוה קאמרי הכי: משה ותורתו אמת והן בדאים.

הסבר: רבה בר בר חנה סיפר שפעם הלך בדרך, ופגש ערבי אחד שהראה לו את המקום שבו נבלעו קורח ועדתו. היו שם שני בקעים באדמה שיצא מהם עשן, וכאשר העביר מעליהם גזת צמר בקצה הרומח שלו - היא נחרכה מרוב חום. ושמע רבה בר בר חנה את קולם של קורח ועדתו שהם אומרים שמשה ותורתו אמת, והם עצמם בדאים.

תרגום: טייעא - ערבי, תרי בזעי - שני בקעים
גבבא דעמרא - גזת צמר

א





אפיקומן

מקורה של המילה "אפיקומן" הוא כנראה ביוונית, ופירושה הוא **קינוח סעודה**. במשנה נאמר "אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן", כלומר, אחרי אכילת קרבן הפסח לא אוכלים קינוח כדי שטעם הקרבן יישאר בפה.

חד גדיא

השיר שאנו שרים בסוף ליל הסדר. "חד גדיא", כלומר, **גדי אחד**, הוא בעצם **משל לתולדות עם ישראל**. הגדי מסמל את ישראל ואילו החיות והדמויות השונות מסמלות את האויבים והעוזרים שקמו להילחם בעם ישראל לאורך הדורות. סוף השיר הוא שהקב"ה ישמור על עם ישראל מפני כל האויבים ויביא את הגאולה השלמה.

דבר תורה - פרשת צו

אחת המצוות במקדש הייתה להבעיר אש במזבח שתדלק שם תמיד: "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה".

על מצווה זו אומרת הגמרא במסכת יומא: "אף על פי שהאש יורדת מן השמים - מצוה להביא מן ההדיוט", ופירוש הדבר הוא שלמרות שהיה נס תמידי של אש שירדה מן השמים, בכל זאת היה מצווה על הכוהנים שידליקו גם הם אש מלמטה.

ציוויה של התורה להדליק גם אש מלמטה מלמד אותנו על הרצון הגדול של הקב"ה שבני האדם יהיו שותפים עמו בתיקון העולם.

האש מן השמים ירדה והתחברה לאש שהדליקו בני האדם מהארץ וכך שרתה אש התמיד שסימלה את העובדה שהשכינה נמצאת בישראל.

"רבי יהודה היה נותן בהן סימנים: דצ"ך, עד"ש, באח"ב".

על הסימנים הללו נשאלת השאלה הפשוטה: **מדוע היה צריך רבי יהודה לתת סימנים במכות? האם קשה לזכור אותן בלי זה?**

אחת התשובות היא שרבי יהודה בא להראות שהמכות התחלקו לשלוש קבוצות, וכל אחת משלוש הקבוצות האלה פעלה באופן אחר.

שלוש המכות הראשונות, דם צפרדע וכינים, מתרחשות למטה, עולות מתחת לאדמה ומכות במים ועל העפר.

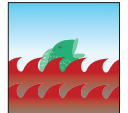
שלוש המכות השניות, ערוב דבר ושחין, מתרחשות על פני האדמה, באדם ובבהמה שמתהלכים עליה.

ארבע המכות האחרונות יורדות מהשמים. כך הראה ה' למצרים שהוא שולט בכל העולם, גם באדמה ובמים, גם בבהמה ובבעלי החיים, וגם בדברים היורדים מהשמים.

יש בהגדה של פסח מעין "תחרות" בין החכמים, כאשר כל אחד מהחכמים מנסה להרבות את מספר המכות שהביא ה' על המצרים. **מדוע בעצם מנסים החכמים להוכיח שהיו יותר מכות ממצרים?**

אחת התשובות לשאלה זו היא של הגר"א, הגאון מווילנא, שאומר כך: בספר שמות ה' מבטיח לעם ישראל: **"כָּל הַמַּחֲלָה אֲשֶׁר שִׁמְתִּי בַּמִּצְרַיִם לֹא אֶשִׁים עֲלֶיךָ כִּי אֲנִי ה' רַפְּאֵל"**. מפסוק זה עולה שה' מבטיח שהמחלות שהיו במצרים לא יהיו לעם ישראל.

לכן מנסים חכמים להרבות בכמה שיותר מכות ומחלות במצרים, כי כך מובטח שכל המחלות הללו לא יחולו על עם ישראל.



"אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה, דיינו".

שואלים על כך חז"ל: איך אפשר לומר על כך "דיינו"? וכי איזו תועלת יש בהתקרבות להר סיני אם לא מקבלים עליו את התורה?

תשובתם של חז"ל יפה מאוד: כשחנו בני ישראל מול הר סיני נאמר בתורה **"ויחן שם ישראל נגד ההר"**, ועל כך כתב רש"י שבאותה שעה שעמדו ישראל תחת הר סיני וחיכו לקבל את התורה הם היו באחדות גדולה: **"כאיש אחד, בלב אחד"**.

על כך אומרת ההגדה: דיינו. גם אם נגיע לאחדות שכזו בעם ישראל, אפילו אם לא נקבל את התורה - דיינו. רק בשביל האחדות הזו היה כדאי לצאת ממצרים ולעמוד תחת הר סיני.



פסח

לפי האלף-בית



א אותו אוכלים בסוף הסדר _____

ב יראה ו _____ ימצא

ג על ארבע הכוסות בליל הסדר

מברכים "בורא פרי ה _____"

ד המכה הראשונה _____

ה אותה קוראים בליל הסדר _____

ו " _____ לבנו ביום ההוא לאמור"

ז כשאוכלים את ה"כורך" אומרים _____

ח השעה שבה מתו בכורי מצרים _____

ט חומר שבו עבדו בני ישראל ולזכרו אוכלים חרוסת _____

י בו עברו בני ישראל בחרבה _____

כ לא חרצו לשונם לבני ישראל כשיצאו ממצרים _____

ל מה נשתנה ה _____ הזה?

מ וכל המרבה לספר ביציאת מצרים הרי זה _____

נ החודש בו חל פסח _____

ס שישה מי יודע? שישה אני יודע! שישה _____

ע החלק בו אוכלים בליל הסדר נקרא - שולחן _____

פ אחת המיילדות העבריות _____

צ יצורים שקרקרו והרעישו במצרים _____

ק בליל הסדר שואלים הילדים ארבע כאלה _____

ר אחד מארבעת הבנים, שאינו רוצה לקחת חלק בחג הפסח _____

ש שמה הארמי של החיה שאכלה את הגדי _____

ת עוד אחד מארבעת הבנים, שאינו חכם במיוחד _____

1. הוא ההפך מהתחלה, וגם שם של ים בו עברו בני ישראל בדרך סלולה

2. היא סוג של מחלה, ובליל הסדר שמים אותה בקערה



3. אבא קנה אותו בשני זוזים, ולקרוב הפסח אותו מקריבים

4. הרגשה לא נעימה עושים לפני פסח לכלי האכילה

5. אותו אכלו בני ישראל במדבר, והוא גם שמו של איש אויב וצר



6. הוא אחד מארבעת הכיוונים, ובו את האפיקומן אוכלים

7. בערב פסח הם מתענים, ועל שמם למכה העשירית קוראים

שאלות שהוצעו

1. מה קורה כשילד יהודי עונה אמן בפעם הראשונה?

2. מה עושים עם פירות מעשר שני?

3. מה עונשם של עדים זוממים?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לצייין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפיקוח רואה חשבון





מסיימים
מסכת סנהדרין אתחילת
מסכת מכות!

מסכת סנהדרין, דף ק"י - מסכת מכות, דף ד'

דף קי"ג: מעשר שני מחוץ לירושלים



התורה מאפשרת לפדות מעשר שני רק מחוץ לירושלים, אך בירושלים אין פודים אותו. ומה הדין אם לאדם יש לו פירות מעשר שני בירושלים והוא רוצה לפדות אותם? האם הוא רשאי להוציאם מירושלים ושים לפדותם? מן התורה הדבר אפשרי, אך חכמים תיקנו שאין לעשות כן אלא מעשר שני שנכנס לירושלים לא יפדה שוב, גם אם יצא ממנה.



מסכת מכות

דף ב': עדים זוממים



במסכת מכות שלושה פרקים. פרק א' עוסק בדיני "עדים זוממים", פרק ב' עוסק ברוצח בשגגה שגולה לעיר מקלט, והפרק השלישי עוסק בעוברי עברה שנענשים מלקות.

מה הם עדים זוממים? מדובר בעדי שקר שהעידו לרעת מישהו. לדוגמה, הם רצו לחייב מישהו בעונש. הם העידו שהוא חילל שבת והוא מתחייב מיתת בית דין. התורה קובעת שכך הוא עונשם של העדים הזוממים: את העונש שהם רצו לחייב את חברם - יחייבו אותם. אם הם רצו לחייב מאה זוז - יחייבו אותם מאה זוז, אם רצו לחייב מיתה - יחייבו אותם מיתה.

דף ג': הונאה



יש בתורה איסור הונאה במקח וממכר. הכנה היא שאסור למוכר להטעות את הלקוח ולמכור לו חפץ ביותר ממחירו בלי שהלקוח מודע לכך. אם בכל זאת התבצעה הונאה, הדין כך:

א. אם החפץ נמכר קצת יותר יקר ממחירו, העסקה אינה מתבטלת, והמוכר אפילו אינו צריך להחזיר את העודף, מפני שבדרך כלל אנשים מוחלים על כך.

ב. אם החפץ נמכר יקר יותר בשישית ממחירו האמיתי - העסקה אינה מתבטלת, אבל המוכר חייב להחזיר לקונה את העודף.

ג. אם החפץ נמכר ביוקר של יותר משישית - העסקה בטלה לחלוטין ועל המוכר להחזיר לקונה את כל סכום הקניה.

דף ד': מים שאובים



התורה קובעת שכדי להיטהר מטומאה יש לטבול במקוה. **אילו מאגרי מים נשרים לטבילה? בור שנאגרו בו מי גשמים בשיעור של לכל הפחות 40 סאה מים, מעין או ים (40 סאה הם בערך 550 ליטרים). רק בור שיש בו מי גשמים שזרמו לבור בצורה טבעית כשר למקוה, אך אם שאבו מים בכלי ("מים שאובים") והובילו אותם לבור הם פסולים למקוה.**

האם מקוה שיש בו תערובת של מי גשמים ומים שאובים כשר? בתלמוד נלמד שהדבר תלוי במקרים השונים, אך לעולם אחרי שהמקוה כבר היה כשר, כלומר שכבר היו בו 40 סאה מי גשמים, הוא אינו נפסל אם נפלו לתוכו מים שאובים שהתערבו בו.

דף ק"י: לא להחזיק במחלוקת



דתו ואבירם השתתפו במחלוקת קורח ועדתו עם משה רבנו. תחילה קרא להם משה רבנו שיבואו אליו והם סירבו.

אפילו שהם פתחו במחלוקת בלא שעשה להם משה רבנו דבר, הוא החליט להמעיט מכבודו וללכת אליהם, אולי יחזרו בתשובה ותיפסק המחלוקת. **מן הפסוקים העוסקים בדבר למדו חז"ל שאדם חייב להשתדל ולהתאמץ להשקיט את המריבה, אפילו שהוא לא אשם במריבה.**

דף קי"א: אמן



כששומעים ברכה או קדיש עונים "אמן". פירוש המילה "אמן" משמעה מלשון "נכון"; אני מסכים שנכונים הדברים שאמר המברך.

בדף זה מובא שרבי מאיר דורש מפסוק, שמעת שילד יהודי עונה אמן כבר יש לו חלק לעולם הבא. ראשי התיבות של המילה הם "אל מלך נאמן".

מפני דברים אלה אומר הרמ"א שכל אב ישתדל ללמד את בנו הקטנים לענות אמן, כדי שכבר יהיה להם חלק לעולם הבא.

דף קי"ב: מעשר שני



אדם שיש לו פירות שגדלו בארץ ישראל, צריך להפריש מהם תרומות ומעשרות. תחילה מפרישים תרומה המיועדת לכוהנים, אחר כך מעשר ראשון המיועד ללווים, ואחר כך מפרישים מעשר נוסף: או

"מעשר שני" או "מעשר עני". בשנה שבה מפרישים מעשר עני אין מפרישים מעשר שני, ובשנה בה מפרישים מעשר שני, אין מפרישים מעשר עני. בזמן שבית המקדש היה קיים, בעל הפירות היה מפריש עשרית מהפירות ואוכל אותם בטהרה בירושלים. אם הוא רוצה, התורה מאפשרת לו לפדות את הפירות תמורת כסף, ואת הכסף יש להעלות לירושלים ולקנות בו דבר-מאכל.

המאכל מתקדש בקדושת מעשר שני וחלים עליו שני דינים:

א. אפשר לאכול אותו בירושלים בלבד.

ב. לטמאים אסור לאכול אותו.

היום, כשנלצערנו בית המקדש חרב, וגם כולנו טמאים, אין אפשרות לאכול מעשר שני, לפיכך פודים את פירות מעשר שני ומעבירים את קדושתם למטבע.